

Er ref. KN2023/01290
Filip Vestling
filip.vestling@regeringskansliet.se

Klimat-och näringslivsdepartementet
Energienheten

Vår ref. Johan Bruce

Yttrande från SKGS om nätkoncession för en ledning sträckan Hurva-danska gränsen

Sammanfattning

SKGS är inte direkt tillfrågade att yttra sig i denna fråga, men då flera av våra medlemmar ombetts yttra sig har SKGS valt att yttra sig i frågan om nätkoncession för en ledning sträckan Hurva-danska gränsen, Hansa Power Bridge.

SKGS motsätter sig att regeringen ger nätkoncession för Hansa Power Bridge då detta riskerar att försämra svensk industris konkurrenskraft genom höjda elpriser, särskilt i södra Sverige. SKGS vill särskilt poängtera följande:

- En ytterligare förstärkning av överföringskapaciteten mellan Sverige och Tyskland riskerar att leda till ökade elpriser i södra Sverige och ytterligare öka prisskillnaderna inom Sverige.
- Prisbildningen i norra Tyskland är inte rättvisande och en förstärkning av överföringskapacitet bör inte ske innan detta är åtgärdat genom exempelvis en uppdelning av Tyskland i elområden.
- En utökad kapacitet mot utlandet minskar utrymmet att ansluta ny förbrukning i området eftersom Svenska kraftnät måste garantera att 70 % av Hansa Power Bridge är tillgänglig för export.
- Effekttillräcklighet i södra Sverige ska i första hand mötas med planerbar elproduktion i södra Sverige och inte med fler utlandsförbindelser. På kort sikt bör en utökad effektreserv handlas upp till dess att mer planerbar elproduktion kan komma på plats i södra Sverige.

SKGS yttrande

Den svenska industris konkurrenskraft är beroende av el till en konkurrenskraftig kostnad

Svensk industris konkurrenskraft är helt beroende av tillgång till fossilfri el till konkurrenskraftiga kostnader. Idag sysselsätter industrin i Sverige direkt och indirekt 800 000 personer och elektrifieringen väntas skapa ytterligare 50 000 jobb. Cirka 70 procent av industris elanvändning sker idag i södra Sverige, SE3 och SE4, varför en ökad elkostnad i södra Sverige slår särskilt hårt mot svensk industris konkurrenskraft.

Svenska kraftnät planerar i dagsläget två åtgärder som riskerar att leda till högre elkostnader på den svenska elmarknaden och äventyra den elintensiva industris konkurrenskraft och i förlängningen jobben och välfärden. Hansa Power Bridge och flödesbaserad kapacitetsberäkningsmetod för handel med el. SKGS motsätter sig båda.

En utökad överföringskapacitet mot Tyskland och kontinenten är inte i linje med regeringens energipolitiska inriktningsproposition. I den kan man bland annat läsa följande:

"Elsystemet bör utvecklas så att elprisskillnaderna inom Sverige minskar... Styrningen av Svenska kraftnät bör också i högre utsträckning än i dag vara inriktad på att tillgängliggöra överföringsförmåga mellan svenska elområden."

Vidare kan man läsa:

"Om det interna svenska nätet inte först förstärks och balansen mellan produktion och konsumtion i olika delar av landet inte förbättras, riskerar ytterligare exporterande elledningar leda till att elprisskillnaderna inom Sverige ökar och att elpriset i framför allt södra Sverige i än högre utsträckning än i dag följer priset i övriga Europa."

SKGS delar regeringens bild och motsätter sig Hansa Power Bridge och välkomnar att regeringen avser att styra Svenska kraftnät för att i högre utsträckning än idag prioritera att förstärka Sveriges interna överföringsförmåga.

Sverige ska inte stärka priskopplingen mot en dysfunktionell tysk elmarknad

Den dysfunktionella tyska elmarknaden är också ett tungt vägande argument för att inte stärka överföringskapaciteten mellan Sverige och Tyskland. Den tyska prissättningen på el är inte rättvisande, eftersom Tyskland är ett enda elområde – trots omfattande interna flaskhalsar. Det ger ett artificiellt högt pris i norra Tyskland, trots en stark elförsörjning. Att stärka priskopplingen mot Tyskland innan en mer rättvisande prisbildning är på plats, exempelvis genom en uppdelning i prisområden, vore förödande för svenska hushåll och industrins konkurrenskraft.

Den europeiska reglermyndigheten ACER [uppmånade](#) nyligen medlemsländer genomföra de förslag till uppdelning i elområden som väntas i slutet av detta år för att skapa en bättre fungerande elmarknad. Än så länge har Tyskland motsatt sig en uppdelning i elområden för att skydda elintensiv industri i södra Tyskland. Tysklands självförvållade elförsörjningsproblem kan inte lösas på bekostnad av svensk industris konkurrenskraft.

Hansa Power Bridge minskar utrymmet att ansluta ny förbrukning

Svenska kraftnät måste garantera att 70 % av Hansa Power Bridge är tillgänglig för export. Det får som konsekvens att utrymmet att ansluta ny förbrukning i SE4 minskar då denna kapacitet konkurrerar med de lagstadgade kapaciteten på utlandsförbindelsen. Anslutning av förbrukning i Sverige måste, i enlighet med den energipolitiska inriktningspropositionen, prioriteras framför utbyggnad av utlandsförbindelser.

Försörjningstrygghet i södra Sverige ska lösas med produktion i Sverige

Ett av de skäl som anges för att genomföra Hansa Power Bridge är att det skulle förbättra försörjningstrygghet i södra Sverige. Försörjningstryggheten ska i första hand mötas med planerbar elproduktion och stärkt överföringsförmåga inom Sveriges gränser. Planerbar elproduktion placerad på rätt plats i Sverige ökar överföringsförmågan inom Sverige. Planerbar produktion kan också bidra till elnätets förmåga till ö-drift och dödnätsstart.

På kort sikt kan en ökad tillgång till planerbar produktion uppnås med en förlängs och utökad effektreserv. Regeringen skickade nyligen ut en promemoria på remiss om en kapacitetsmekanism, vilket skulle möjliggöra en förlängning och utökning av effektreserven.

SKGS utgångspunkt

De i SKGS ingående branschorganisationerna; Skogsindustrierna, IKEM Innovations- och kemiindustrierna, Svemin och Jernkontoret samlar landets mest elintensiva företag. Företagen är globalt konkurrensutsatta och verksamheten utmärker sig genom långtgående förädling till högkvalitativa och specialiserade produkter. SKGS vill understryka vikten för våra företag av en säker elförsörjning med lågt klimatavtryck till konkurrenskraftiga kostnader som en förutsättning för fortsatt tillväxt och omställning.

Vår rapport Industrins elbehov till 2030 pekar på ett ökat elbehov på 70 TWh till 2030. En effektiv och stabil överföring av el till lägsta möjliga kostnad är därmed en helt avgörande förutsättning för den omställning som industrin står i begrepp att genomföra.

Stockholm den 19 april 2024

Johan Bruce

Verksamhetsansvarig SKGS